

CHLADNOKREVNÁ PLEMENA KONÍ

Českomoravský belgik (ČMB)

hřebec 1835 Patriot, foto Jitka Pikousová

Stav populace a GZ

Stav populace genetického zdroje lze hodnotit jako stabilizovaný s mírně stoupající tendencí v mateřské části populace. Populace v celé ČR má však vývoj zcela opačný. Počty plemenků až na výjimky u některých jedinců jsou víceméně shodné, neboť nově zařazování jsou plemenci splňující podmínky zařazení do GZ. Počty klisen mimo GZ mají výrazně klesající tendenci z několika důvodů. Především proto, že mimo GZ a tudíž i v nižších oddílech PK byla zařazena většina klisen méně kvalitních a s neúplným původem. Počty chovatelů tento trend víceméně kopírují.

Vývoj počtu plemenných koní a koní zařazených do GZ v posledních pěti letech uvádí tabulka 29.

Tab. 40: Počty koní v PK a GZ ČMB v letech 2010-2017

Rok	Plem. hřebci v GZ	Plem. klisny v GZ	Plem. klisny zapsané v PK	Počet chovatelů
2010	58	386	1039	863
2011	61	391	1012	853
2012	62	446	1013	817
2013	58	413	926	723
2014	57	446	794	599
2015	55	424	788	582
2016	58	463	780	573
2017	53	441	787	574
2018	56	457	778	591

Plemenní hřebci

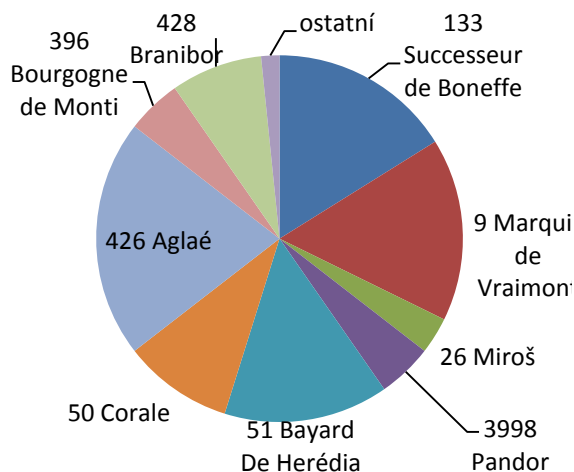
Počet nově zařazovaných hřebců se odvíjí zejména od potřeby jejich počtu v chovu, v závislosti na přirozeném úbytku. Dále od kvality ročníku a od potřeby zařazení konkrétních jedinců (málopočetné linie). Vývoj v posledních letech vyjadřuje tabulka č. 2 a jen potvrzuje výše uvedené. Tedy že nově zařazování jsou v naprosté většině hřebci po zkouškách výkonnosti (dále ZV) .

Tab. 41: Počty zařazovaných hřebců

Rok	ČMB		věková struktura hřebců	
	celkem	po ZV	věk	podíl v populaci %
2011	7	7	do 8 let	32,1 %
2013	6	6	9 – 15 let	48,2 %
2014	4	4	nad 15 let	19,6 %
2015	3	3		
2016	6	6		
2017	7	7		
2018	5	5		

Tab. 42: Podíl linií všech hřebců působících v populaci ČMB v roce 2017

Linie	počet	% podíl v populaci
133 Successeur de Boneffe	10	
9 Marquis de Vraimont	10	
26 Miroš	2	
3998 Pandor	3	
51 Bayard De Herédia	9	
50 Corale	6	
426 Aglaé	13	
396 Bourgogne de Monti	3	
428 Branibor	5	
Ostatní	1	
Celkem	62	

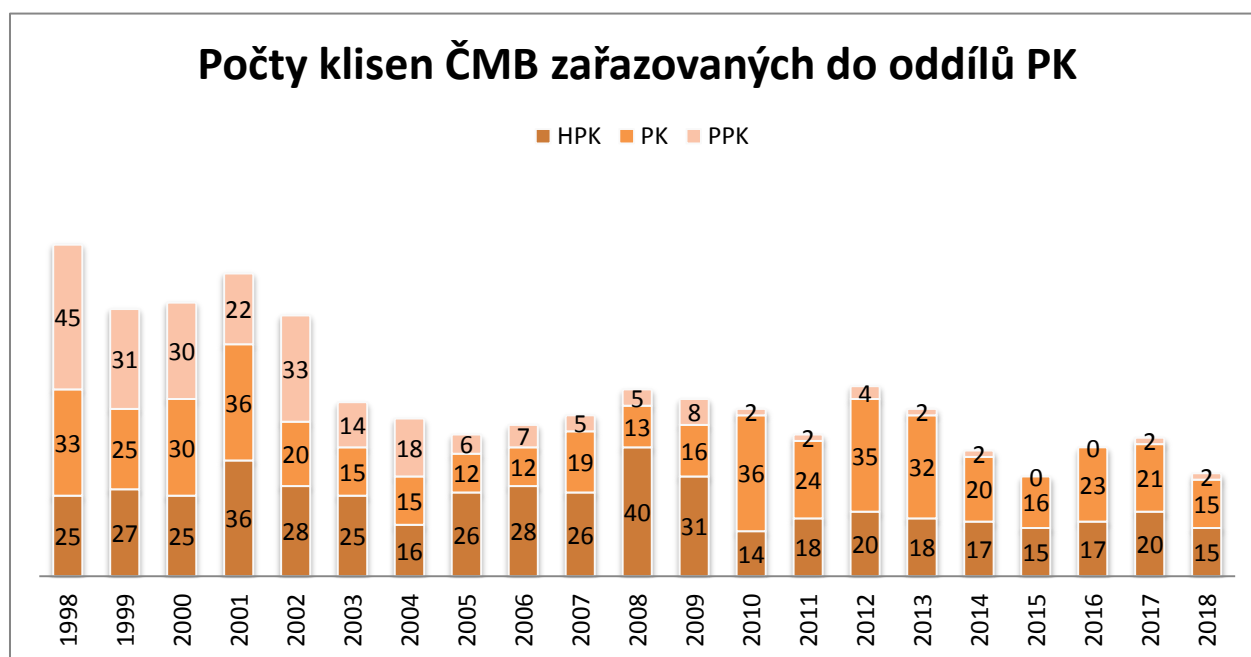

V roce 2018 byl registrován úbytek starších hřebců (1233 Bimon, 2828 Baluf a 1063 Koral). V testačních odchovnách se nacházeli dva hřebečci málopočetné linie 396 Bourgogne de Monti, jeden hřebeček linie 26 Miroš a dva hřebečci linie Pandor. Vybráno do 60ti denního testu bylo 5 hřebců a posléze do chovu zařazeno bylo 5 hřebců. Zařazení do chovu byli tito hřebci. Z linie Pandor 20/978 Paladin z linie Branibor 48/041 Blesk Makovský, z linie Successeur de Bonef 54/101 Sirius a 60/805 Sorbon von Wapensdorf, z linie Marquis de Vraimont. 49/531 Marko.

Plemenné klisny

Z grafu č. 14 je patrné, že celkové počty zařazovaných klisen kolísají a nedosahují počtu pro přirozenou obnovu stáda klisen. Při zařazování do jednotlivých oddílů PK se projevila změna Řádu PK v r. 2010, která zpřísnila zařazování klisen do HPK. Snižování počtu klisen v PPK je způsobeno především selekcí v průběhu odchovu, když se ke svodům dostávají zvířata s plným původem a exteriérově relativně kvalitní. Méně kvalitní jedinci jsou často vyváženi na jatka již jako hřibata

Graf 24: Vývoj počtu nově zařazovaných klisen ČMB

Tab. 43: Vývoj počtů zapuštěných klisen ČMB v období let 2010 - 2017

Rok zap.	ČMB		
	n Celkem	n ČP	% ČP
2010	238 (107)	221 (108)	93
2012	204 (98)	197 (96)	97
2013	196 (97)	186 (96)	97
2014	203 (92)	197 (91)	97
2015	193 (88)	191 (87)	99
2016	213 (88)	201 (85)	94
2017	224 (81)	218 (80)	97
2018	186 (68)	183 (68)	98

Legenda: n Celkem - celkový počet zapuštěných klisen

n ČP - absolutní počet klisen zapuštěných čistokrevně

% ČP - relativní počet klisen zapuštěných čistokrevně (v závorce klisny do 7 let věku)

Věková struktura klisen je vcelku příznivá, do 5 let věku je 59 ks (tj. 00000%), největší podíl jich je ve věku 6 – 9 a 10 – 14 let (261 resp. 111 klisen a 150 klisen, tj. 000000% resp. 000000%), ve věku 15-19 let je to 82 klisen (000000%) a ve věku 20 a více let 55 klisen (000000%). Věk při prvním porodu je 72 měsíců.

Kryokonzervace

V roce 2019 bude úspěšně dokončen odběr ID pro kryokonzervaci v rámci zajištění krevní diverzity plemene ČMB jako genového zdroje málopočetné populace chovu koní. Cílem tohoto opatření je zabezpečení celého genofondu samčí populace chovu ČMB pomocí zamrazených ID. Z každé linie jsou konzervováni minimálně 2 hřebci, vyjma linií v ohrožení kde je odebráno po jednom hřebci kteří byli k dispozici. Celkem bylo zamrazeno 859 ID od 18 hřebců. V současné době není pokryta odběrem pouze jedna linie a to linie Successeur de Bonef. Ta bude vykryta odběrem v roce 2019 v počtu cca 200 ID neboť v roce 2018 již nebyly finanční prostředky na kryokonzervaci. Jedná se o hřebce 1316 Surda, 1586 Santys.

Výkonnostní zkoušky

Do NP GZ jsou zařazovány pouze klisny, které od r. 1997 absolvovaly výkonnostní zkoušky. V roce 2018 proběhly zkoušky výkonnosti klisen na 8 místech. Z 32 klisen ČMB, které se zkoušek zúčastnily je 32 úspěšně absolvovalo a stejný počet klisen bude zařazen do NP GZ. Průměrná známka klisny zařazené po ZV byla 7,52 b.

Zkoušky proběhly v odchovných ZH Tlumačov a ZH Písek a Krevlice Celkem ZV vykonalo 19 hřebců ČMB Komise byla totožná s komisí pro výběr hřebců do testu a pro vlastní 60. denní test. Zkoušky výkonnosti hřebců v testačních odchovných proběhly ve dnech 25. – 27.9.

Hřebci absolvovali 60ti denní test v Zemském Hřebčinci v Tlumačově. Zkouškou výkonnosti celý test úspěšně zakončilo 5 hřebců a to 54/101 Syrius, 60/805 Sorbon, 20/978 Paladin, 49/531 Marko a 48/041 Blesk Moravský.

Veřejná informovanost a propagace plemene ČMB

Veřejná informovanost a propagace je prováděna především prostřednictvím časopisu KONĚ, který vydává ASCHK ČR za finanční podpory Ministerstva zemědělství ČR. Dále prostřednictvím internetových stránek www.aschk.cz, dále na internetových stránkách svazu www.schcmbk.eu a dalších internetových stránkách, např. Equichannel, příspěvky do odborných časopisů (Jezdectví, Koně a hříbata), na výstavách, přehlídkách, soutěžích, schůzích a setkáních chovatelů.

Na webových stránkách www.aschk.cz je zveřejněna plemenná kniha ČMB online. Koně zařazení do Národního programu jsou v této databázi označeni písmeny GZ.

Výstavy a chovatelské soutěže

Šampionát 3 letých klisen proběhl v rámci výstavy Koně v akci na Pardubickém závodisti (1 - 3.9.2017), doprovodného programu se zúčastnilo na 50 chladnokrevných koní. Konalo se zde mimo jiné MČR v absolutním tahu, MČR v ovladatelnosti s kládou a soutěž v orbě O ruchadlo bratranců Veverkových.

Další významné akce, kterých se účastnili zástupci plemene: MČR v kombinovaných soutěžích chladnokrevných koní v Humpolci, Kůň 2017 Lysá n. Labem (15.-17.9.2017). Dále proběhla celá řada místních a oblastních výstav, např. Chovatelský den v Borové u Poličky, v Třebíči, v Janovicích-Dvorkách, v Písku, ve Zdeslavi. Zástupci plemene se zúčastnili i několika zahraničních výstav a soutěží na Slovensku.